

Preek De Westerein Startzondag Gezinsdienst

1 Koningen 17, 7 - 24

Lucas 18, 1 - 8

Gemeente van Jezus Christus,

Afgelopen maandag vierden de joden het begin van het nieuwe jaar: Rosh Hashana. En vandaag vieren wij het begin van het nieuwe seizoen, het begin van het winterwerk. Het is een viering vandaag, maar toch ligt dat niet zo voor de hand. Want is er reden om te vieren, als je weet dat je vele avonden kwijt zult zijn aan vergaderingen, aan bezoeken, aan leerhuizen, aan jeugdclubs, aan catechisatie en al dat andere wat ons zo de hele winter bezig houdt. Is er reden om te vieren, als je je bedenkt, dat voor velen de duisternis van de winter letterlijk angstaanjagend is? Is er reden om te vieren, als we weten dat ook deze winter er weer moeilijke dingen op ons bord kunnen komen, dat we in de kerk, of in ons persoonlijk leven het nodige te verwerken krijgen. En dat gaat zo ieder jaar maar door, en er komt geen eind aan.

Het Nieuwjaarsfeest van de joden, het Rosh Hashana is een feest van maar liefst tien dagen. Dat God ons weer een nieuw jaar geeft en belooft daarbij te zullen zijn in hoogten en diepten dat is voor hen reden genoeg, om tien dagen feest te vieren.

Aan al dat kerkewerk en al die zorgen en angsten van het leven komt nooit een eind. Maar aan het feest Rosh Hashana komt na tien dagen een eind. Want op de tiende dag is de climax van het feest, dan is het Jom Kippoer, De Grote Verzoendag!

Wat Jom Kippoer voor een feest is zegt een gedicht als volgt:

Jom Kippoer, de tiende dag
is een dag van groot ontzag.
Al het kwaad wordt dan beleden.
Om vergeving wordt gebeden.
God, die vol van liefde is
schenkt de mens vergiffenis.

Het nieuwjaarsfeest Rosh Hashana is een feest van berouw en bezinning, het is het opmaken van de balans, en het je afvragen, hoe je je fouten kunt goedmaken. Want zo door de dagen en maanden heen is er heel wat goed te maken in ons leven. Er zijn heel wat botsingen en meningsverschillen en ruzies en gebroken relaties en mislukte vriendschappen. Al met is het heel wat en we nemen het allemaal met ons mee, hier naar de kerk en dan moeten we daar iets mee.

Een goede start is het halve werk, zegt het spreekwoord. Laten we dan samen een goede start maken. Bouwen aan vertrouwen in de gemeente van Jezus Christus.. Dat is een hele opgave, maar het is te doen.

Hoe beginnen we, als we Jezus woorden goed beluisteren: "Verzoen je met je broeder en zuster en kom dan naar mijn huis." Jom Kippoer, grote verzoendag. Vandaag is dus een verzoendag. Het is een dag om, voor zover mogelijk, in je hart te zoeken naar vergeving, voor wat je is aangedaan.

Vergeving, d.w.z. onder ogen zien wat er in werkelijkheid aan de hand is en je daarmee voor zover mogelijk verzoenen. Dan kun je verder.

Vergeving is ook niet zo eenvoudig. Vergeven en vergeten, dat valt allemaal niet mee. Het is niet zo eenvoudig om te vergeten wat je aangedaan is, of wat iemand tegen je zei, en wat je diep in je ziel heeft gekwetst. Moeten wij dan ten koste van alles vergeven en vergeten? Is dat de weg van God?

Er wordt van ons niet gevraagd dat wij datgene doen, wat ons boven de macht gaat. Er wordt van ons niet gevraagd dat wij het onmogelijke mogelijk maken, want dat kan alleen God zelf. Vergeving? Hoe zit dat dan? Ja voor zover dat in onze macht ligt, moeten we zelfs onze vijanden vergeven, maar dat heeft een grens. Als wij vergeven en daarmee ons eigen leven tot een hel maken, dan is dat ook niet de weg van God. Ja, wij moeten vergeven, en zoeken naar verzoening, maar wij moeten daarna die weg inslaan, die we met God gaan, en dat is die weg, waar de mensen zoveel mogelijk tot hun recht komen, want daar is het God om begonnen.

En Jezus noemt een voorbeeld en zegt: Als ik mij een rechter voor de geest haal, die gelooft in God nog gebod, maar die toch uiteindelijk de armlastige weduwe recht doet, hoeveel te meer zal God dan aan ons recht doen, als wij trachten te leven naar zijn gebod, naar zijn wil. In dat voorbeeld schuilt een enorme hoop. De hoop namelijk op een God, die je niet laat wachten.

Het gaat dus om verzoening en om de weg van God. Een groot voorbeeld van verzoening lezen wij vandaag in het doorgaande relaas over de profeet Elia.

War is de situatie? Elia voorzegde Achab enorme droogte en honger, omdat de mensen achter Baäl aanlopen. En op wonderbaarlijke wijze ontkomt Elia zelf aan deze honger, want God stuurt hem raven, die hem voedsel brengen. Maar ook aan dat kleine paradijsje van de profeet komt een eind. Want na de zomer keren hersft en winter terug. En ook de profeet krijgt te maken met de honger en de droogte. Vervolgens ontvangt Elia een opdracht van God om naar Sarfath te gaan.

Dat is een opdracht waar Elia van schrikt. Sarfath? Dat ligt in het gebied waar die duivelse Izebel vandaan komt. Het ligt in de streek waar overal vreemde goden worden aanbeden. En God stuurt hem ook nog wel naar een vrouw?

Maar Elia zoekt verzoening. Hij verzoent zich met het idee, dat God hem er opuit stuurt. Hij vergeeft de zonden van Izebel, hij vergeeft de mensen die achter vreemde goden aanlopen, omdat de God van Jakob hen had teleurgesteld, ja hij verzoent zich met het idee, dat God ook vrouwen roept om te bouwen aan het Koninkrijk.

Hij vergeeft en hij verzoent en hij gaat. Hij gaat naar de plek, waar hij het hardst nodig is, naar een weduwe, het toonbeeld van zwakte en kwetsbaarheid. Een weduwe die van pure armoede op het punt staat om samen met haar zoon nog een keer te eten, en dan de hongerdood maar af te wachten. Daar, op die onmogelijke uitzichtsloze plek ontvangt de profeet Elia een gastvrij onthaal. Ja, door de kracht van God wordt de zoon van de weduwe door Elia van de dood gered.

uitgetekend. De trouw van God doorbreekt de grenzen van ons denken, gaat dwars door de winter en de zomer van ons leven heen. En met die kracht achter ons kunnen wij zoeken naar verzoening en naar leefbaarheid. Daarnaast zullen we de hele winter met man en macht zoeken, want dat is de enige weg waarlangs we kunnen gaan.

Elia is daar waar hij het hardst nodig is. Niet aan het hof van de koning, maar in het huis van de weduwe. Jezus is daar waar hij het hardst nodig is. Hij legt steeds de vinger op de zere plek, letterlijk en figuurlijk, legt hij de vinger op de zere plek, bij blinden en lammen, bij armen en hongerigen. Wijzelf moeten proberen daar te zijn waar dat het hardst nodig is. In de eerste plaats in ons eigen leven, bij de mensen, waarmee we leven, daar ligt onze eerste zorg.

Maar ook daarbuiten moeten we er samen voor zorgen dat de mensen tot hun recht komen. En dan is het soms nodig, dat we de vinger bij de zere plek leggen, dat we tegen elkaar kunnen zeggen: Dit deugt niet, zo kunnen we niet verder. Maar vervolgens zoeken we naar verzoening, naar begrip en kiezen de weg die begaanbaar is.

Als je samen verder wilt, dan moet je elkaar diep in de ogen kunnen zien en dan moet je samen kunnen zingen en bidden en discussieren over het woord van God. Als je samen verder wilt, dan zoek je naar verzoening, zodat nieuwe wegen geopend worden. En als het goed is dan is er tussen de mensen steeds weer vergeving.

Ja, onze vergeving zou eigenlijk net zo onuitputtelijk moeten zijn als het meel en de olie van de weduwe van Sarfath. Maar dat halen we meestal niet, dat is te hoog gegrepen.

Godzijdank is wel de vergeving en de liefde van God onuitputtelijk. God is een onuitputtelijke bron van liefde en vreugde en vergeving. Zonder die ene bron zou het voor ons niet vol te houden zijn. En het jaar dat voor ons ligt is er dan ook bij gebaat, dat deze God daarbij niet buitengesloten wordt. Het nieuwe jaar dat voor ons ligt is een jaar van genade, want het is een grote genade, dat we ook dit jaar het evngelie kunnen verkondigen en het in praktijk brengen.

Het is een nog groter genade, dat je zeker weet, dat God zonden vergeeft, omdat dan ruimte ontstaat om te leven. Want waar vergeving is, daar ontstaat nieuwe leefruimte. Waar Jezus is, daar ontstaat nieuwe leefruimte, voor hen die in de benauwing zaten. Het nieuwe jaar is een jaar van genade, een sabbatsjaar, waarin het ons weer mag lukken om met zorg en aandacht daar te zijn, waar de behoefte het grootst is.

Laat het een jaar zijn van onuitsprekelijke genade en van onuitputtelijke liefde voor de mensen om je heen. Kijk naar Elia. Hij trekt uit het beloofde land, naar de gebieden van Izebel, want de macht en de liefde van God kent geen grenzen. Het heil van God is niet beperkt tot Israël, m.a.w. het heil van God is niet voorbestemd voor een klein groepje, nee de genade van God is beschikbaar voor allen die van harte geloven in Jezus Christus. En die weduwe van Sarfath is voor ons een lichtend voorbeeld. Ze is een toonbeeld van gastvrijheid. En die gastvrijheid werkt naar alle kanten.

Laat het een jaar zijn van genade en grote gastvrijheid, gastvrijheid tegenover de andere mensen, gastvrijheid tegenover hen die anders denken en doen, gastvrijheid tegenover de kinderen in ons midden (want ook zij horen bij het feest van God). Denk in dit jaar ook aan de gatsvrijheid tegenover jezelf; d.w.z. denk niet te laag en te slecht van jezelf, weet dat je met tekortkomingen altijd terecht kunt bij God, weet dat je een noemenswaardig mens bent in Gods ogen, ook al willen de mensen dat niet zien. Gastvrij zijn tegenover de talenten die God je meegaf, ja, ook dat is een grote genade!

Laat dit tenslotte een jaar zijn van grote gastvrijheid voor de Heer onze God. Want als je leven vergeven is van de dingen van de wereld, dan is er bij Hem vergeving. Als anderen beknibbelen op jou levensruimte, dan is er bij God gastvrijheid. Waar jijzelf je kleine leventje dichtsmeert, daar breekt God met zijn evangelie de zaak open, zodat je gaat groeien en bloeien voor Hem. Als je denkt aan je galgemaal toe te zijn, als je hongert naar liefde en aandacht, dan geeft God kracht om uit die put te komen.

Zo is dan het evangelie van deze feestdag: De weduwe van Sarfath leert ons: De wonderen zijn de wereld niet uit. Zo nu en dan moet je het lef hebben het land van Izebel te betreden, kwetsbaar zijn, open staan voor anderen en voor God.

Als de zomer verdwijnt, dan vieren we een nieuw jaar
dan vergeeft God mensen en wij vergeven elkaar
dan wijst hij een weg door dfe wereldwoestijn
dan zal zijn woord voor ons een vreugdeboek zijn!

Laten wij dan bouwen aan vertrouwen in dit jaar van genade.
Laten wij moedig geloven en met vreugde leven.
Want dankzij Jezus Christus is dit een Jom Kippoer, een grote verzoendag. Geloof dat evangelie en leef in vrede. AMEN

Preek by 1 KENINGEN 17, 7-15 en MARKUS 2, 23-28

Gemeente fan Jezus ús Hear,

`De oalje yn'e kanne rekke net op' is hjoed it bibelwurd der't we mei op reis geane. De olivebeam ~~is~~ bloeit yn'e maitiid. It is in lytse beam mei lytse wyte blomkes. De oliven dy;t deroan komme ~~habe~~ ^{habe} san twa centimeter lang en besteane foar 30% út oalje. Dizze oalje wurdt ut'e oliven parse en hie grutte wearde. De oalje waard deiliks brûkt en bewarre in krûken of grutte fetten.

Men is went om ~~stipes~~ ^{stipes} bôle yn'e oliveoalje te stippen, as ferfanging fan bûtter. Mar de oalje wie ek tige wichtig as medisyn en om wounen te suverjen. De oalje waard brûkt om de strjitten te ferljochtsen, in helder wiit ljocht.

Fierder is dizze oalje geskikt om de hûd mei yn te smarren, om yn it waarne klimaat de hûd soepel te hâlden. En as lêste, en as wichtigste waard dizze kostbere oalje brûkt yn Gods hûs. De hilliche lampen baarnden op dizze oalje, mar ek de salving waard dien mei oliveoalje.

Om dizze oalje giet it yn 1 Keninge 17. De oalje yn'e krûk fan de widdofrou yn Sarfat. En wy sykje hjoed nei de djippere betsjutting fan it bibelwurd: Dizze ~~de~~ kostbere oalje rekket net op.

Earst geane wy nei de eftergron fan dizze skiednis. Israël wurdt pleage troch droegte en honger. Der leit in flok oer Israël, sizze de bibelskriuwers, want it folk hat God loslitten. De oanbidding fan Baäl wint terrein. De polityk fan it lân is op in dwaalspoor. En Elia jowt profetyske kritiek op dizze gong fan saken. Hy moat flechtsje oer de grins, mar der treft hy ta syn ferbazing in frou dy't docht wat de God fan Israël freeget. Se jowt de fremdling iten en drinken, hoewol't se ~~se~~ te min hat foar harsels en har siike soan.

It is in saillant detail, dat Elia nei it gebied giet, dat yn'e machtsfeer fan de heit fan Izebel leit. En foar Izebel en Achab is hy no krekt op'e flecht slein. Wichtig is ek dat Elia in frouw treft. De frou stiet symbool foar de seftmoedichens en de frede, terwyl de man sybbool is foar macht en oansjen. Sa't Elia hjir in frouw treft sa sil Jezus ek in frouw treffe by de put. Frouwen sunder namme, mar mei in útsonderlike bestsjutting.

Dizze ~~De~~ frou heart by de earmste minsken. En har God Baal hat de droegte ek der net keare kinnen. No't se Elia sjocht ropt se net allinich ~~nei~~ har eigen God mar ek ~~nei~~ de God fan Israël en se seit: 'Ik haw mar in hânfol moal yn'e pot en in bytsje oalje yn'e kanne. Wy sille aanst noch in bytsje ite en dan stjerre.'

Dan docht Elia in wûnder, wertroch it moal en de oalje net opreitsje. Der is mar ien dy't wunders dwaan kin, en dat is de Iviche God. De profet Elia lit hjir de Iviche God sjen. Wunders roppe by ús altyd fragen op: Werom der wol en hjir net? Werom san bytsje wunders yn'e wrald?

Mar alle wunders hawwe in dudlike ferbining: Alle wunders yn âlde tiden en yn ús tiid, alle wunders litte sjen, dat de Iviche macht hat oer it libben en de dea.

Hjir binne wy mei Israël tsjuge fan in wonder fan de Ivoche sels: De oalje rekket net op.
En is net samar wat, om sa konfronteert te wurden mei de Iviche. Willem Barnard sei ris:
Mei waard frege: Hast do God wol ris sjoen? En ik antwurdde: Jawis, en ik bin my
rotskrokken!

It bibelwurd 'De oalje rekket net op' kinne wy tapasse op fjouwer ferskillende wizen. *Arminian.*
En dat binne: 1 De bibel, it wurd fan God 2 De ekonomy 3 Us persoanlik libben 4 Us
liuwen.

1 Bibels Gods wurd

De kostbere oalje stiet symbool foar it wurd fan God.

It moal en de oalje bewarret de frou en har soan yn it libben. De honger is ferby.

De Iviche lit hjir sjen dat Hy de God fan it libben is. Syn wurd, syn belofte is net sunder
ynhâld. It machtige skeppende wurd fan God bringt wonders yn syn wrâld.

Sa kostber de oalje is, sa kostber is de Torah.

2 Ekonomysk

De oalje stiet ek foar it goede.

Terwyl de machtigen dwaalsporen sykjen bliuwe en mei lege hannen stean wurde de
underste lagen fan'e befolking troch God bewarre. It binne de widdowen, de wezen en de
fremdlingen, dy't nei it wurd fan'e torah oerladen wurde mei it goede.

De oalje dy't net oprekket moat ús yn it bysunder oan it tinken sette yn ús eigen
ekonomy.

Wy hawwe yn ús tiid in oar soarte oalje. It is de oalje út'e groun wer't de hiele wrâld
ekonomy fan ôf hinget. Sunder grounoalje soe de wrâld ynstoarte. En as de oaljebronnen
bedrige wurde troch oarloch, dan fjochtsje wei om de stream fan oalje geande te hâlden.

Wy doarre der kwalik oan te tinken dat dy grounoalje in kear opreitsje sil. En dat ús
berns-bern dan mei de gefolgen libje moatte.

Wy wachtsje mar ôf. Of hoopje wy misskien dat dan de Hear wer in wonder dwaan sil,
en dat ek dy oalje net opreitsje sil?

-Spanje. (wiskonomy)

Us ekonomy wurd under kritiek stelt troch de profeet fan Israël. Wy libje yn oermoed,
fanút de idee dat de oalje toch net oprekket. Mar ús oalje-ekonomy bringt rykdom yn ús
lannen, mar earmoed yn oare. En it is krekt de earmoed, it binne krekt de underste lagen
fan'e mienskip der't Gods hert nei út giet.

Hoe sille wy dan ús ferantwurdelijkheid nimme? As gemeente fan Kristus preekje wy in
oare ekonomy. Wy sizze: Bôle moat brutsen wurde. Segeningen moatte dielt wurde. En
wy roppe op, dat dat net fergetten wurd: Dat der altyd dielt wurde moat. En dat dat
dielen net ophâlde mei.

Wy moatte diele mei elkoar. As wy net diele dan is ús libben in flok nei de Iviche. As wy
net diele dan meie wy ek net foar de earmen bidde. Dan binne ús wurden leech.

'De oalje rekket net op': Wy wurde roppen om de bronnen fan'e skepping as rentmeesters
te bruken en alles te dielen. Om meidielsum te wêzen lykas de widdo fan Sarfat.

Wy hawwe noch hielwat te dwaan.

3 Persoanlik

De oalje rekket net op.

Ik sjoch in soad minsken om mei hinne, dy't libje as rekke de oalje nooit op. ~~De workaholics~~. De minsken dy't allinich mar konsummeerje. Kepaje en keapje. De oalje rekket net op.

Mar ek de minsken dy't tinke dat se altyd wol troch gean kinne. *De s.w. workaholics.*

De minsken dy't nooit stilsitte, dy't miskien de stilte net ferdrage.

Ik tink oan minsken dy't libje, oant se oer de grins geane fan harren eigen kinnen.

Oarspantheit, depresje, utputting.

De oalje rekket net op.

Wy moatte ek kritisk sjen nei ús eigen wize fan libjen.

Wy moatte sunich weze op de kreften dy't we hawwe.

Wy moatte soarchsum wêze en in bytsje energy reserve hâlde.

Wy moatte net libje om te wurkjen, mar wurkje om te libjen.

Dit is itselde as wy lêzen hawwe yn it efangeelje fan Markus, wer't Jezus seit: De sabbat is der kommen om'e minske en de minske net om'e sabbat.

Wy moatte us prioriteiten goed op in riigje hâlde, seit Jezus. De need moat fersachte wurde, de hungerigen moatte te iten krije, as it no snein of moandei, sabbat of troch de wike is.

4 Yn it liuwen\Yn'e gemeente

Wat betsjut dit bibelwurd foar de gemeente? Dat de oalje net oprekke.

It betsjut foar ús gemeente dat der neat ôfdien wurdt oan de beloften fan God.

Gods beloften fan trou en leafde binne de kostbere oalje dy't de gemeente op'e holle krijt.

Dat de oalje net oprekke betsjut ek, dat wy altyd de Geast fan God om ús hinne hawwe.

En foar de opbouw fan ús gemeente betsjut it dat wy de oar diele litte yn de segeningen dy't wy hawwe. Wy meie de oar diele litte yn ús kennis en erfaring, mar ek yn ús wize fan liuwen.

Dat de oalje net oprekke betsjut foar ús gemeente, dat hjir yn Gods hûs altyd wer de treast utsprutsen wurd der't wy mei fierder kenne.

Nahien detail:

It wonder fan de Iviche dat de oalje en it moal net opreitsje fynt plak buten Israël.

Krekt dêr lit God syn skeppingskreft sjen.

Op unferwachte mominten op unferwachte plakken reint oer ús de segen fan'e Hear.

Ek yn tsjerke. In plak der't faaks net mear wachte wurd op wonders. De tsjerke as in plak fan pessimisme en teloargong. Yn de tsjerke sil altyd brea en wyn weze foar elkenien.

Sa earje wy de Iviche: Syn trou mindert net, Syn Geast ferlit us net, Syn treast fersachtet us pine.

Dit bibelwurd hat grutte gefolgen foar ús tinken oer de bibel, oer de ekonomy, oer us persoanlik libben en oer us gemeentewêzen.

De oalje is Gods wurd, de oalje is it dielen fan de skepping, ~~de~~ oalje is ek, dat us persoanlik libben oerein bliuwt, de sabbat is der foar de minsken.

En de oalje rekket net op yn'e gemeente, wer't it mysterie fan de Kristus mei waarmte besongen wurd.

Ta beslut moatte wy net ferjitte: Elia giet net samar: Elia giet op heech bevel.
Sa ek Jezus. Dy is kommen op heech bevel.

De Iviche hat it yn syn wysheid wollen, dat messiaanse figuren syn rijk oankundigje en
festigje.
En der binne wy hjoed wer tsjuge fan.

De oalje rekket net op: Gods goedens is sunder ein.
Lit ús dat fêsthâlde yn de hichten en de djipten fan ús libben.

AMEN